

Statenmededeling

Onderwerp

Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

GS: 4013865

PS: 4017509

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennismemen van

De inhoud van het Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant, een van de acht deelopgaven van het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland.

Aanleiding

In het najaar van 2015 is met 141 partners het [bidbook 'Bereikbaarheid Zuid-Nederland'](#) opgesteld, waarin acht deelopgaven beschreven staan om de bereikbaarheid van Zuid-Nederland op slimme en robuuste wijze te verbeteren. Een van de deelopgaven betreft de afspraak met de Metropoolregio Eindhoven (MRE) dat de regio voor 1 juli 2016 een Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant sluit over een door de regio gedragen maatregelenpakket. Dit maatregelenpakket biedt een oplossing voor de bereikbaarheidsproblematiek in het gebied Eindhoven-Asten-Veghel.

Gedeputeerde Van der Maat heeft op 23 juni jl. het 'Aanbod Bereikbaarheidsakkoord ZO Brabant, Mobiel door slimme keuzes' van de regio ontvangen.¹ Via deze Statenmededeling informeren wij uw Staten over het Aanbod Bereikbaarheidsakkoord en het proces dat hieruit voortkomt voor regio en provincie. Ons college legt dit aanbod van de regio aan uw Staten voor zonder daarbij op dit moment als provincie een kwaliteitsoordeel te geven over de afzonderlijke bereikbaarheidsmaatregelen.

¹ Vanwege afwezigheid bij de overhandiging van het Aanbod Bereikbaarheidsakkoord aan Gedeputeerde Van der Maat, heeft een aantal bestuurders (Veghel, Heeze-Leende en Valkenswaard) de intentieovereenkomst nog niet ondertekend. Zij ondersteunen het Aanbod Bereikbaarheidsakkoord echter wel en zullen dit nog doen.

Bevoegdheid

Het college van Gedeputeerde Staten is bevoegd om te beoordelen welke van de voorgestelde maatregelen binnen een Brabantbrede afweging in aanmerking komen voor (co)financiering vanuit provinciale programma's. Daarnaast is het college bevoegd om in het verleden gespaarde BDU-middelen voor het project De Ruit aan de regio Zuidoost-Brabant ter beschikking te stellen voor de uitvoering van het Bereikbaarheidsakkoord. Wanneer nadere (financiële) afspraken gemaakt dienen te worden, is dit een bevoegdheid van Provinciale Staten en leggen wij dit met een concreet voorstel aan u voor.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

GS: 4013865

PS: 4017509

Kernboodschap

- 1. Het Bereikbaarheidsakkoord komt voort uit de regiobrede Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant en is in lijn met de uitgangspunten van het Bidbook Bereikbaarheid Zuid-Nederland.*

De regio Zuidoost-Brabant heeft de opgave uit het bidbook om te komen met een gedragen maatregelenpakket voor het gebied Eindhoven-Asten-Veghel, breder getrokken en aangegrepen om een Bereikbaarheidsagenda te maken voor de gehele regio. Deze Bereikbaarheidsagenda, die de naam 'Brainport Duurzaam Slim Verbonden' heeft gekregen, is een uitwerking van de regio om de mobiliteitsvraagstukken in de gehele regio aan te pakken.

De Bereikbaarheidsagenda is door en voor de regio opgesteld in lijn met de afspraken in het bidbook 'Bereikbaarheid Zuid-Nederland. De regio hanteert daarbij de volgende uitgangspunten: samen, slim en comodaal. Op basis van deze uitgangspunten is gekeken naar de totale mobiliteitsbehoefte op een relatie tussen A en B, waarna – passend binnen deze behoefte – een pakket aan maatregelen is samengesteld.

Vanwege de urgentie om de bereikbaarheidsproblematiek aan vooral de oostzijde van de regio aan te pakken en de directe koppeling met het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland, is uit de regiobrede Bereikbaarheidsagenda het Bereikbaarheidsakkoord gedestilleerd. Dit is een selectie van maatregelen uit de agenda die de bereikbaarheid in het gebied Eindhoven-Asten-Veghel moet verbeteren. De maatregelen in het Bereikbaarheidsakkoord hebben prioriteit voor de regio om afspraken over te maken, zowel intergemeentelijk als met de provincie en andere partners.

- 2. De provincie draagt vanuit de provinciale programma's bij aan maatregelen uit het Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant, die de regionale aanpak versterken.*

De provincie is bereid bij te dragen aan de voorgestelde maatregelen uit het Bereikbaarheidsakkoord met cofinanciering via de provinciale programma's 'Fiets in de Versnelling' en 'Ontwikkelagenda Spoor, HOV en Knooppunten'. De komende periode wordt beoordeeld welke van de voorgestelde maatregelen voldoen aan de richtlijnen voor deze programma's. Voor alle programma's geldt

echter een Brabantbrede afweging van maatregelen die in aanmerking komen voor (co)financiering.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

GS: 4013865

PS: 4017509

Daarnaast wordt bekeken welke maatregelen aansluiten op andere provinciale programma's, waaronder Provinciale Wegen en mogelijkheden op het gebied van ITS en Smart Mobility². Dit zijn geen cofinancieringsprogramma's, maar door samen slim te programmeren en faseren ontstaan extra kansen. Duidelijk moet echter zijn dat ons college niet over zal gaan tot volledige financiering van het pakket dat is begroot op € 341,5 miljoen.

3. Om uitvoering te geven aan de maatregelen in het Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant is € 55,75 miljoen aan BDU-middelen gereserveerd en wordt € 55,75 miljoen aan gemeentelijke middelen toegezegd.

Nadat uit de provinciale afweging is gebleken aan welke maatregelen uit het Bereikbaarheidsakkoord de provincie kan bijdragen, resteert het deel voor de regio. De regio Zuidoost-Brabant heeft in het verleden € 55,75 miljoen aan BDU-middelen gespaard als regionale bijdrage voor De Ruit. Met het vervallen van de wettelijke bevoegdheden van het SRE zijn deze middelen conform afspraak onder de bevoegdheid gekomen van de provincie. Hierover heeft ons college in het BDU-dekkingsplan 2016-2020 besloten dat dit gereserveerd blijft voor regionale mobiliteitsprojecten uit de regio Zuidoost-Brabant. Ons college stelt deze middelen aan de regio ter beschikking en het is aan de regiogemeenten om over de inzet van deze middelen te besluiten. De volgende criteria zijn voor deze middelen van toepassing:

- De maatregelen komen de bereikbaarheid in het gebied ten oosten van Eindhoven (Eindhoven-Asten-Veghel) ten goede.
- De maatregelen sluiten aan bij de strategie van het bidbook Bereikbaarheid Zuid-Nederland. Dit betekent inzetten op smart mobility en comoditeit en het autoverkeer bundelen en het leiden naar de randen.
- De maatregelen worden regiobreed gedragen.

Vooralsnog zijn in het Bereikbaarheidsakkoord geen definitieve uitspraken gedaan over een bestemming van deze middelen.

De 21 betrokken gemeenten hebben daarnaast bestuurlijk uitgesproken en ondertekend dat de gemeenten, die betrokken zijn bij de maatregelen in het Bereikbaarheidsakkoord, tot 2030 € 55,75 miljoen ter beschikking stellen uit de gemeentebegrotingen voor de uitvoering van maatregelen³. In het najaar van 2016 wordt hierover in de verschillende gemeenteraden besloten. Dit zou betekenen dat in totaal € 111,5 miljoen beschikbaar is voor maatregelen waarvoor de regio (gedeeltelijk) verantwoordelijk is.

² Daarbij kan gedacht worden aan het deelprogramma ITS/Smart Mobility vanuit het programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland van Ministerie I&M, provincies Noord-Brabant, provincie Limburg, gemeenten en markt. of het Beter Benutten ITS programma van de B5, Ministerie I&M en provincie.

³ De direct betrokken gemeenten zijn Eindhoven, Helmond, Gemert-Bakel, Laarbeek, Deurne, Astén, Someren, Nuenen, Geldrop-Mierlo, Son en Breugel, Best, Veldhoven. De komende periode wordt door de regio uitgewerkt op welke manier de inbreng per gemeente bepaald wordt.

4. De totstandkoming en uitgangspunten van de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant kunnen als voorbeeld dienen voor de nieuwe manier van werken met betrekking tot bereikbaarheidsopgaven.

De totstandkoming en de uitgangspunten van de Bereikbaarheidsagenda kunnen als voorbeeld dienen voor een nieuwe manier van werken aan bereikbaarheidsopgaven. De Bereikbaarheidsagenda door en voor de regio is tot stand gekomen door de samenwerking van regiogemeenten, met de provincie en met andere stakeholders van maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Er is in dit proces niet geredeneerd vanuit een maatregel, maar vanuit de mobiliteitsbehoefte tussen A en B. Dit heeft ertoe geleid dat een brede comodale afweging is gemaakt voor de bereikbaarheidsopgave in de gehele regio.

Richting de toekomst beoogt ons college om een dergelijke comodale benadering en integrale werkwijze, met behulp van de BrabantStadpartners, ook in de andere regio's van Brabant toe te passen op mobiliteitsvraagstukken. Na de zomer worden uw Staten nader door ons geïnformeerd over het vervolgproces, met een voorstel om te komen tot een nieuwe manier van samenwerken en investeren in het toekomstige mobiliteitssysteem.

Consequenties

1. Er wordt komende periode door de regio Zuidoost-Brabant, samen met de provincie, een vervolgproces ingezet op inhoud, governance en financiën.
Het proces om de bereikbaarheid van de regio Zuidoost-Brabant te vergroten is niet geëindigd met het aanbieden van het Bereikbaarheidsakkoord. De komende periode zal met de regio gesproken worden over de inhoud van maatregelen en een mogelijke financieringsstrategie. Daartoe stelt de regio, samen met de provincie en andere partners, voor eind 2016 een uitvoeringsprogramma 2017-2020 op. Bovendien wordt door de regio een governance opgezet om uitvoering te geven aan het Bereikbaarheidsakkoord, welke zal aansluiten bij de door uw Staten vastgestelde governance van het programma 'Bereikbaarheid Zuid-Nederland' (d.d. 10 juni 2016). Dit betekent dat, zonder een nieuwe tussenlaag te creëren, een projectorganisatie wordt opgezet. De regio is trekker van deze deelopgave, de provincie participeert waar nodig en mogelijk, ook om de samenhang te borgen met het Programma Bereikbaarheid Zuid-Nederland en de provinciale mobiliteitsprogramma's.

2. Het proces om te komen tot een Bereikbaarheidsagenda met gedragen Bereikbaarheidsakkoord kan als voorbeeld worden gebruikt bij de uitwerking van de toekomst van mobiliteit.

De werkwijze van de Metropoolregio Eindhoven om te komen tot een regiobrede Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant kan wat betreft ons college als voorbeeld dienen voor andere regio's. De manier van (samen) werken die is toegepast leidt tot een integrale aanpak, passend binnen de visie waarop de provincie gezamenlijk mobiliteitsvraagstukken aan wil pakken.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

GS: 4013865

PS: 4017509

Europese en internationale zaken

De regio Zuidoost-Brabant beoogt aan te sluiten bij Europese programma's en financiering waar dit mogelijk is. Maatregelen gericht op Smart Mobility hebben de meeste kans hiervoor in aanmerking te komen. De provincie ondersteunt hierbij en bekijkt waar mogelijk de opties om samen op te trekken (in het ITS Bureau BrabantStad).

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

GS: 4013865

PS: 4017509

Communicatie

Het proces voor de totstandkoming van het Bereikbaarheidsakkoord is getrokken door de Metropoolregio Eindhoven. Ook in het vervolgtraject zal de Metropoolregio Eindhoven verantwoordelijk zijn voor de informatievoorziening naar betrokken gemeenteraden en stakeholders.

Vervolg

Het vervolg van het Bereikbaarheidsakkoord ziet er als volgt uit:

1. De regio Zuidoost-Brabant brengt het Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant conform afspraak in bij de Programmaraad Bereikbaarheid Zuid-Nederland van 20 juli 2016.
2. Het aangeboden Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant wordt door de provincie, vanuit de door Provinciale Staten gestelde kaders, beantwoord. Dat wil zeggen dat wordt bekeken welke maatregelen wel en welke niet kunnen worden meegenomen binnen de Brabantbrede afweging van de provinciale programma's en (co)financiering. De uitwerking van twee van de provinciale programma's - namelijk Fiets in de Versnelling en de Ontwikkelagenda Spoor, HOV en Knooppunten - kunnen na de zomer door uw Staten behandeld worden.
3. De regio maakt intergemeentelijk en samen met de provincie en andere partners afspraken over inhoud, governance en financiering, om te komen tot uitvoering van de maatregelen in het Bereikbaarheidsakkoord. De regio is aan zet om in samenwerking met de provincie en andere partners het komende half jaar een uitvoeringsprogramma 2017-2020 op te stellen dat concreter ingaat op fasering, programmering en financiering van maatregelen.
4. Na de zomer komen wij bij uw Staten terug om u te informeren, dan wel om instemming te vragen over de behandeling van de maatregelen uit het door de regio aangeboden Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant.

Bijlage

Aanbod Bereikbaarheidsakkoord ZO-Brabant: Mobiel door slimme keuzes.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

GS: 4013865

PS: 4017509

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: M.S. Vlug, mvlug@brabant.nl,
Cluster Mobiliteit en Infra

Opdrachtnemer: I.A.H.M. Cortenbach, icortenbach@brabant.nl,
Cluster Mobiliteit en Infra